

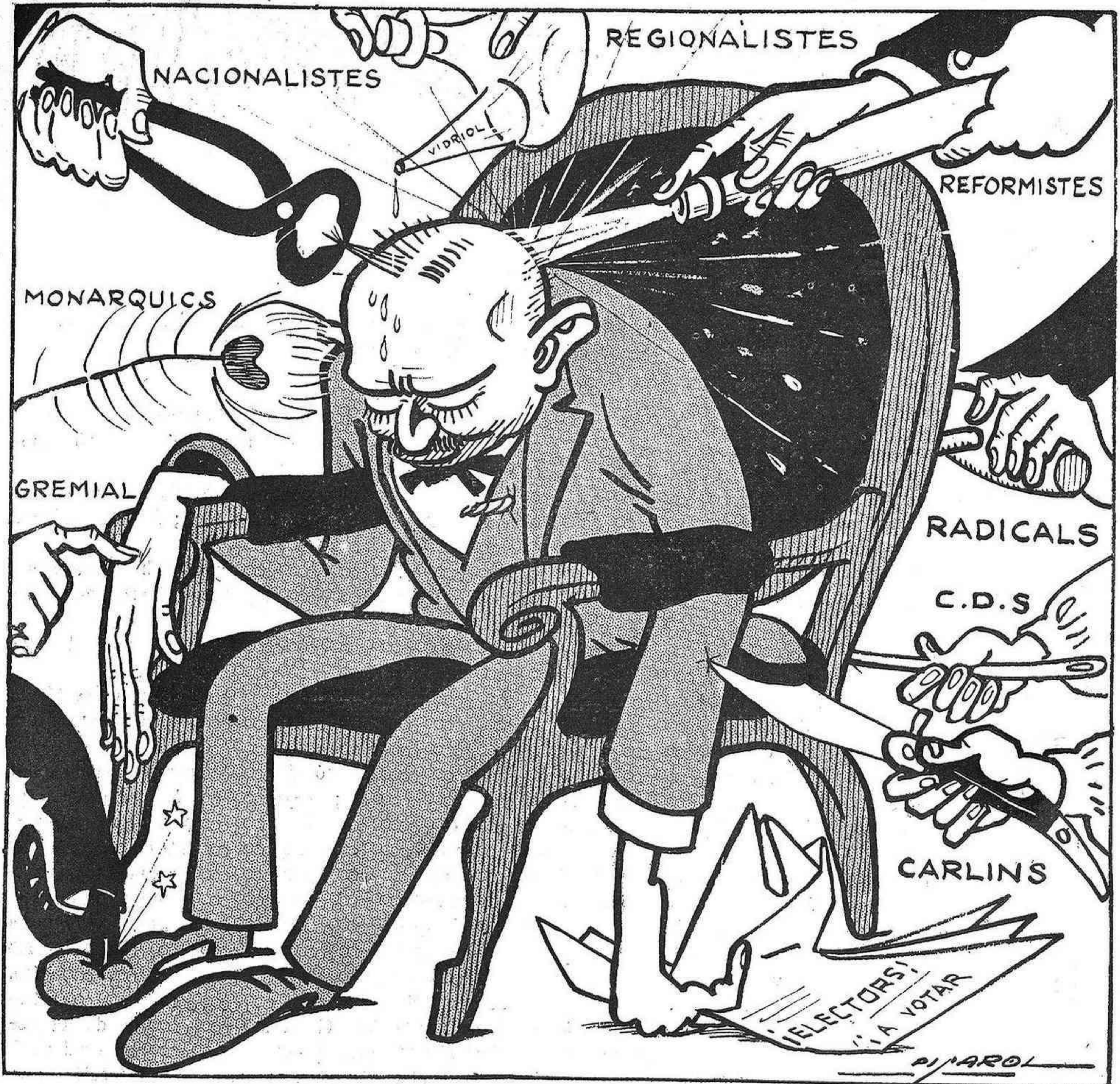
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 7 DE NOVEMBRE DE 1913

NÚM. 1819 ————— ANY XXXV

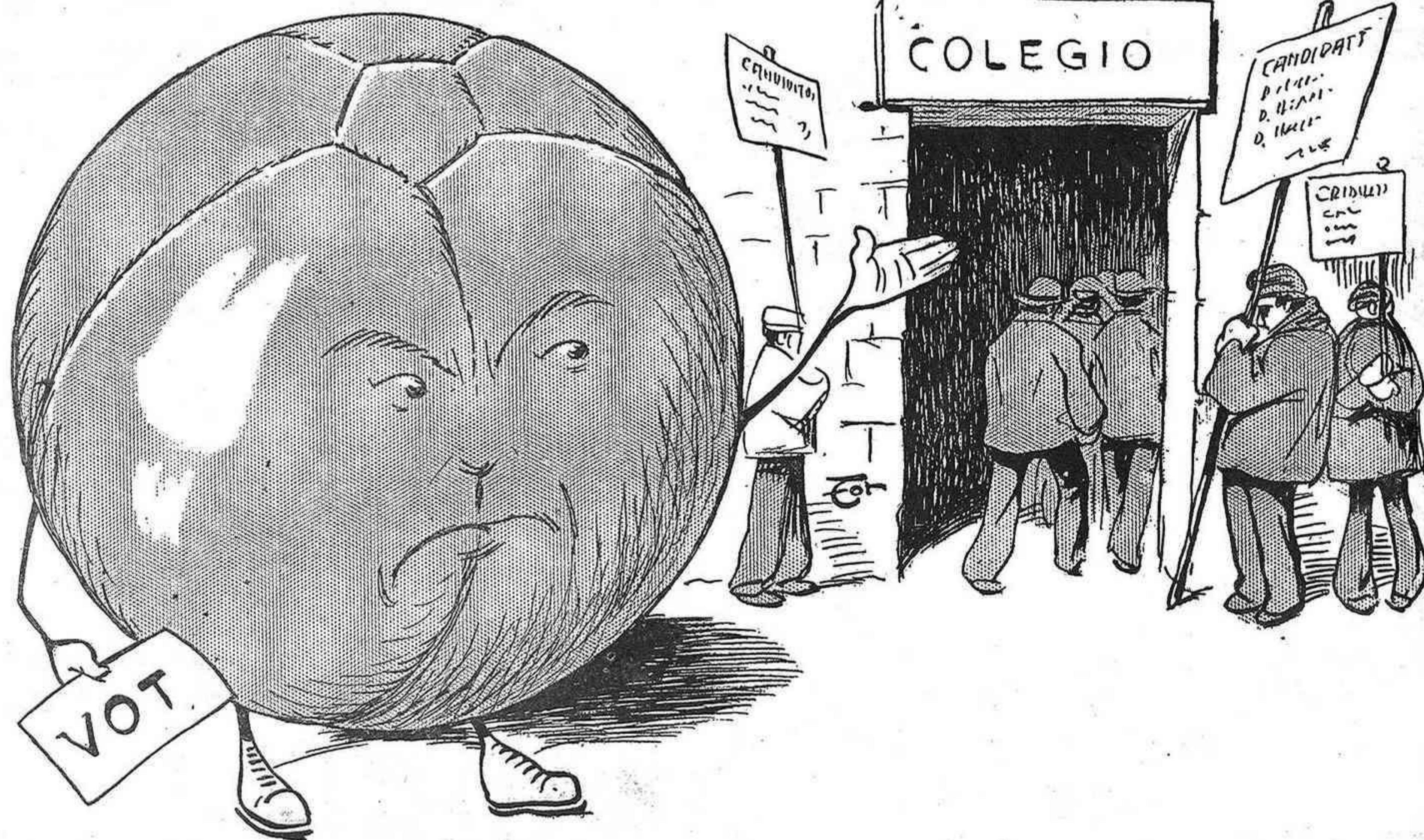
PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20

EL COS ELECTORAL, MODERN ENDIMIO

Ja n'hi fan de pecigolles, ja, però l'home no's desperta.

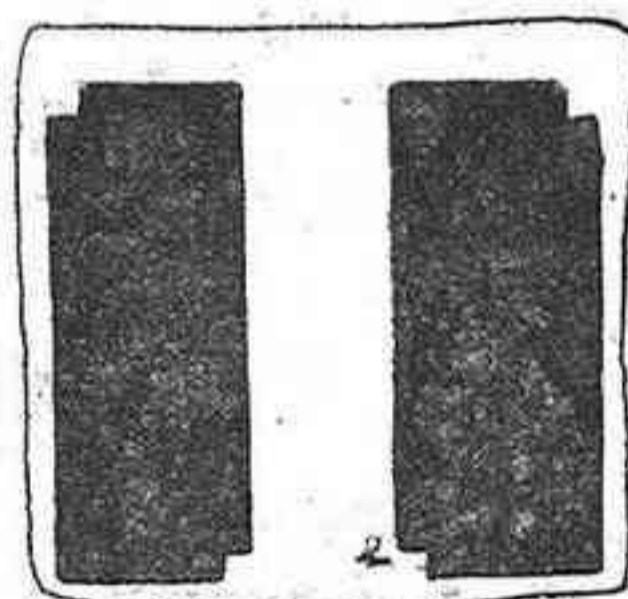

INJUSTICIA

—Precisament jo, que m'he passat la vida *botant!* Ara aquests me diuen que no tinc vot. Deseu-vos, que no hi enteneu pilota.

D'ELECCIONS

É; sembla que era ahir que anavem a les urnes i que perdien els nostres, i ja tornem a anar-hi, i ja estem preparats a perdre. Tant mateix, tenir de fer eleccions cada any és una feina massa pesada, que ve que cansa, i cansa més quan—com sempre ha succeït an el cronista—el nom que s'escriu a la papereta és nom a l'aigua.

Després d'això, és endebades que a un li vinguin amb l'història de que l'emetre el vot és una alta funció de civisme. Més cívica i profitosa és geure, pensa un, i ja no's lleva per a votar dematinet, com aconsella el manual del perfecte elector.

Per lo demés, la feina dels que voten i guanyen, no sempre és tant d'alabar com volen fer-nos entendre.

A mi—i qui diu a mi, diu a molta gent,—ningú em podrà convèncer que'l votar a certa mena de candidats resulti un mèrit, una cosa dignificadora de la qual un se'n pugui vantar entre ciutadans de consciència.

De manera que, per una part, no'n treus res de votar, i per l'altra veus que'ls votats en treuen massa, i això, naturalment, fa decaure l'entusiasme.

Encara resta una altra consideració, i és la de que apenes hi hà un elector que no sigui un penedit; és a dir, un home que confessa que s'ha equivocat.

Això prové de que'ls candidats, mentres ho són, semblen una cosa, i després d'eixir elegits se converteixen en una altra.

Tot bon observador haurà notat que, tractant-se de regidors, lo que afirmavem és més cert.

Jo no sé quina és l'influència que exerceixen les Cases Consistorials d'arreu, que fan sofrir als que hi entren tota mena de transformacions.

Senyors que a fòra són discrets, i apar que tinguin sentit comú, a dins el perden; senyors que a fòra són la mateixa pulcritud i honradesa, a dins no miren prim, i si no s'enllor-den les mans ni es fiquen cap diner a la butxaca, consenten negocis no del tot nèt, i patrocinen coses no del tot correctes; se veu sovint que'ls que semblen llestos se tornen estúpids; que'ls que semblen actius se tornen mandres, i, per a més desorientar, alguns que gairebé són analfabets, porten a cap grans empreses que'ls lletrats i saberuts no realitzarien.

Mai pot saber-se el tremp d'un regidor fins que se'l prova en el mall de la Casa Gran. Per això tindrien de votar-se condicionalment, sometent-los a una interinitat prudencial, per a que'ls electors poguessin desdir-se de l'elecció, o ratificar-la, segons la conducta de l'elegit.

D'altra manera és caminar a les fosques i jugar-se la prosperitat i bona administració de la nostra amada Barcelona a cara o creu.

Donar la regidoria a un senyor, per un terme de quatre anys, és massa. Tres mesos de noviciat, per a veure si el que més canta a fòra es torna mut a dintre; si el que més alardeja de recte es torna tort; si el que té aires més austers dins la família devé pròdig amb els cabals de la ciutat; si el que és manyac se torna foll i el foll se deixa penjar la llufa, no fóra pas establir una reforma massa descabellada.

És natural que'l pensar així, en vigílies d'eleccions, quan el civisme (?) ens obliga a resoldre, té quelcom de terrible.

Ben mirat, més val, per a tranquil·litat de nostra consciència, marxar amb els ulls clucs i acceptar el bon convenciment de que no hi hà candidat millor que'l correligionari. Això és una solució ben còmoda. Esmorzar tranquil·lament i després anar-se'n al col·legi electoral recordant les paraules que en el darrer míting ha pronunciat l'orador de les nostres simpaties i llençar nostre vot a l'urna sense un tremolor ni una esgarripança, com qui llença un troç de paper a... mar, cert que no dóna pas una gran feinada.

Mes si consideressiu lo que representa el vostre vot i les conseqüències de la vostra acció, us hi mirariau tant a votar com d'obrir la porta del vostre pis, a deshora, al primer inconegut que oviressiu darrera el mirador.

I encara, els que no tenim per perdre, l'obrim a tothom, amb una mena de complacència desesperada, gairebé contents de fer pas a un lladre per a donar-li un *chasco*; però, al votar, resulta que obrim la porta del veí, i això ja són figures d'un altre paner.

Que ningú es dongui per entès, de les nostres paraules, sols ens les dicta l'esperit d'imparcialtat que deu servir tot cronista. Rendim tribut a la tradició popular, com és nostre

deure. Com a particulars, ja sabem lo que tenim de fer; això és, no votar, perquè no tenim vot; com a consellers periòdics ens guardarem, com d'escaldar-nos, de dir a quin partit s'aplicarien millor les nostres teories un poc arbitràries. Temem les complicacions, i el parlar en general ens enadena les simpaties de tots, sense que s'aixequi contra la nostra esquena el garrot de ningú.

Els candidats que van a la lluita el pròxim diumenge són persones escullides entre lo milloret de cada agrupament: un floreig. Lo conegudíssims que resulten alguns noms, compensa de sobres lo inconegudíssims que són alguns altres, i el cronista no està pas tant segur de les seves rendes que deixi de témer l'arribada de la desgraciada ocasió de tenir que demanar *empleo*. Aqueixa Crònica pot servir de mèrit.

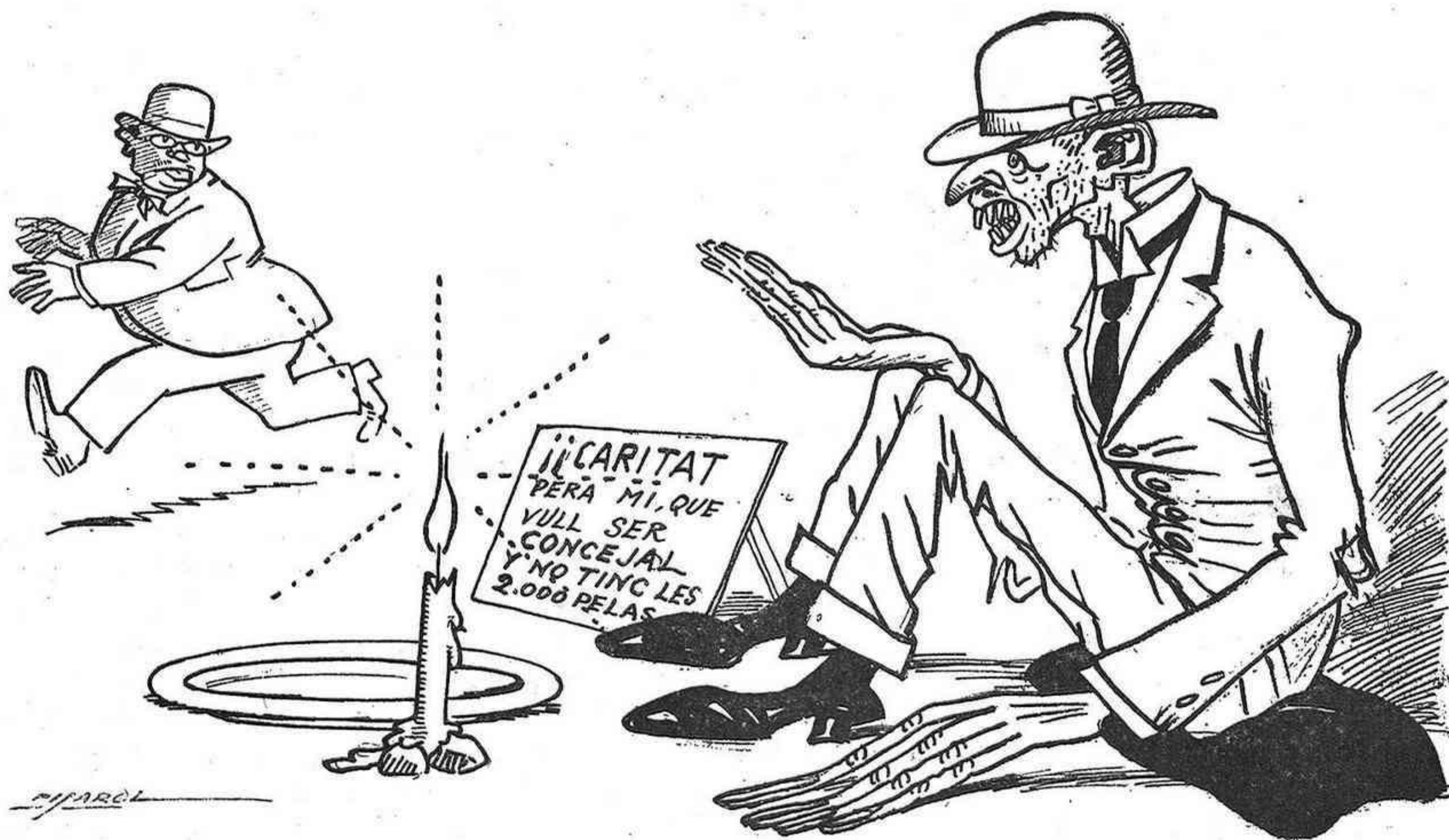
Hi hà pocs homes que enfront la lluita sàpiguen servir una equanimitat així, i dissimular millor les seves simpaties.

Per lo tant, lectors meus, prepareu-vos a anar a la batalla, amb l'entusiasme que sempre'l partit ha esperat de vosaltres, amb el mateix que reflexa el periòdic de vostra superior devoció, i si perdeu, millor; serà una garantia, l'única, per al vostre candidat; senyal de que era bo, de que era digne, de que no farà mal, ni us desairarà, ni us obligarà a pagar tributs, ni multes, ni res que pugui aixecar la vostra protesta, ni fer-vos perdre l'admiració que li teniu.

Si en aquest consol hi poguessiu afegir una petita mentida, consistent en procurar que l'adversari triomfant se cregués que vosaltres també l'heu votat, la vostra situació resultaria envejable.

Desitjaria acabar amb una sentència de força, digna de l'actual moment històric; tal volta se'ns digués que no val a badar?...

P. BERTRANA

Espectacle original
que'ns sorprèn i ens emociona

cada cop que, a Barcelona,
tenim lluita electoral.

EL COS ELECTORAL BARCELONÍ...

era un cos sapat, robust, ferreny...

...però, a copia de desil·lusions...

Trieu i remeneu

Estimat llegidor: si tens edat de votar, i penses anar-hi, diumenge que vé, dia de les eleccions, te recomano que, abans, passis els ulls per les fesomies dels candidats dels diferents partits en lluita.

Com veuràs, pels retrats que van en el present número, entre'ls ditxosos proclamats, hi han pintes rares i ridícoles al costat de tipus elegants i distingits; esguards nobles i intel·ligents en mig de mirades sinistres d'estults vanitosos i traidors de comedia.

Val la pena de pensar-s'hi, de triar; i, ja que no pots escollir pel contingut—perque a la major part d'ells no'ls deus conèixer a fons, com jo mateix,—esculleix, al menys, pel continent. Quan el nom no't diu res, tens de volguer que't parli la cara. Procura descartar, en primer lloc, els rostres vulgars, plebeus, ordinaris; els tipus de botiguer, que amb la cara ja paguen. Un regidor amb barba negra i sedosa per tot gasto, forçosament ha de fer patxoca en els banquets, en les recepcions, en tota cerimonia oficial. En canvi, un regidor barbamec o amb quatre pèls a lo kaiser, té sempre més simpatia entre les noies i el clero. I, sinó, en Muntañola i en Garriga ens guardaràn de mentir.

Cal confrontar detalladament el cap dels nostres candidats, cal mapar-los i fer-ne un veritable estudi antropomètric. Molts savis del gremi de fisiòlegs ho han declarat sentenciosament: el rostre és l'expressió de l'ànima. Analitzem-los, doncs, el rostre, per a descobrir-los... l'ànima que'ls aguanta!

L'orella.—Ficsa't, llegidor, en les orelles dels candidats a regidor i medita. El que les té obertes i petites serà sord a tots els clams dels ciutadans. Les orelles amples i acampana-

des—nomenades vulgarment orelles de pàmpol—denoten insuficiencia, idiotisme i desvergonyiment.

El nas.—Els nassos corvats, de lloro, indiquen toçuderia. Recorda't del cèlebre Rufart, del temps dels cacics, i ficsa't amb en Lladó, d'avui. Ah!... i no't fffis mai dels nassos indefinits, que són terribles: els massa curts no ensumen mai prou bé, i els excessivament llargs se fiquen sense discreció en tots els negocis, per bruts que siguin.

Els ulls.—L'ull és lo més parlador de l'individu, i, per lo mateix, no cal insistir en llur significació. Prou *Ulleds* estàn passant, desgraciadament, pel nostre Consistori!

La boca.—La boca, en un regidor, constitueix el veritable i permanent mirall de l'esperit. Els que la tenen sempre oberta... *malum signum!*... tenen gana! Els que la tenen sempre tancada, pitjor; no volen parlar per a no comprometre's.

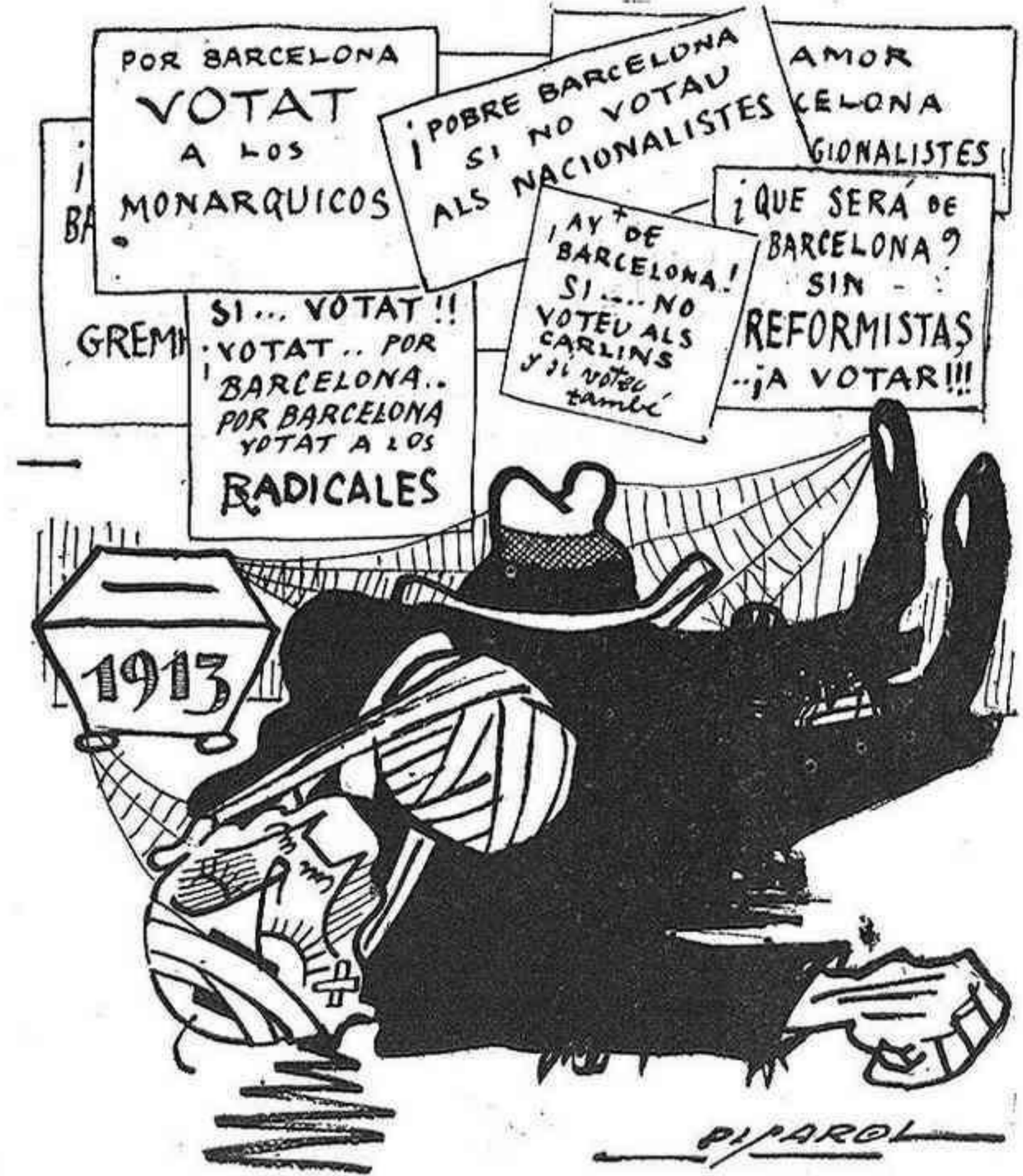
No obstant, un hom no's pot pas guiar sempre per la fesomia, si vol profunditzar en el coneixement de les dots morals i de les aptituds, porque s'exposa a errar-la sovint. Aquí tenim l'exemple d'en Pich, que, per la *fatxa*, tothom se creia que seria un infeliç toca-són, i... mireu-se'l... ha resultat el més viu i el més trempat de la colla.

Volent dir, aquestes excepcions i aqueixos dubtes, que si no ets polític convençut, és a dir, si no formes com a sorge disciplinat en cap cens dels partits en lluita, si no ets nacionalista, ni lligaire, ni jaumista, ni de la Dreta, ni d'en Lerroux, lo millor que pots fer és triar-te el candidat a la sort.

Hi hà molts sistemes de triar-se un regidor. El que dona més bons resultats és el de les «palletes»; agafes un candidat de cada partit, els enganxes a les palles, i estires la que't faci més rabia. Un altre sistema excel·lent és el de «Bola và!»; els retalles d'un a un, els plegues en quatre dobles, i els fiques dintre d'un berret vell... (ha d'ésser vell).

...i a força de desenganys...

...ha arribat per semblar un Ecce-homo.

Remenes bé, fas treure'n un per una criatura de l'Hospici... i ja està. També va molt bé cantar una cançó a compàs de marxa i anar senyalant amb el dit tots els retrats; allà on s'acaba la cançó, allà hi hà el regidor que la sort te brinda, i pots votar-lo a ulls clucs.

I si no't vols pendre tanta molestia, te'l fas triar per la dòna, o per la xicota, que elles, plenes d'intuició, hi entenen molt en això dels mascles.

—Quin és el més simpàtic, per a tu, noia?—li preguntes.

—Aquest, home, aquest!—te respondrà ella.

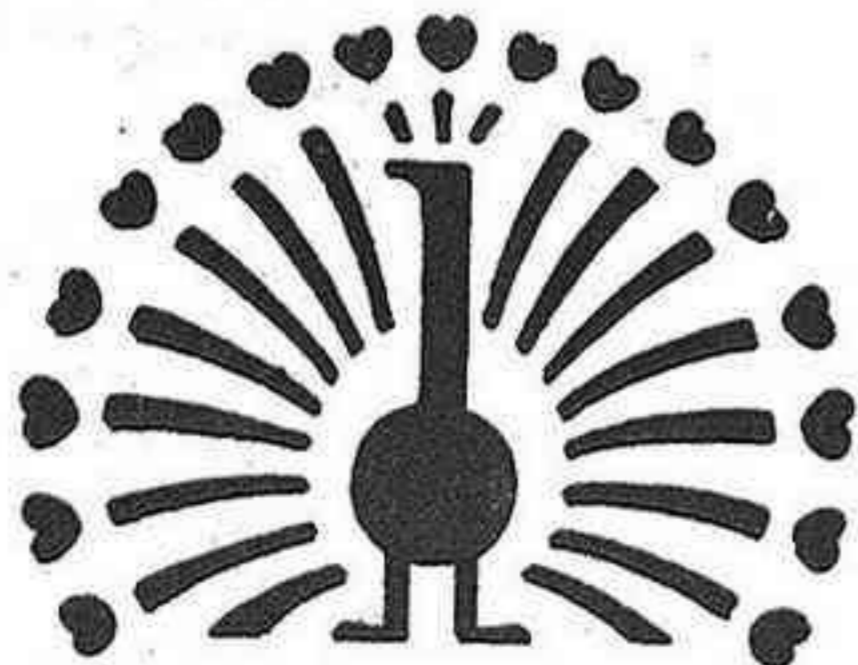
I et senyalarà amb el dit el més elegant i el més guapo, en Dessy Martos, per exemple, o un altre que durà corbata de moda, o coll *smart*.

Fes-ho així, creu-me, i en lo demés no t'hi enfundis. Perque, respecte a les delicades qüestions d'integritat, de conseqüència i d'honorabilitat, val més no pensar-hi. ¿Ets ciutadà modern i la teva obligació moral, el teu deure cívic és anar a votar a un o altre, siga qui siga? Doncs, ves-hi.

Per altra part, sempre hi hà un consol.

El consol és un adagi que diu: «En aquest món tothom és honrat... fins que deixa d'ésser-ho».

YORICK

Del jardí dels humoristes

LA TARIFA

Dins la seva cambra, prop d'una gran finestra oberta que dóna al carrer tranquil d'aqueix barri desert, i per on li arriben els primers perfums de la tardor, el Poeta treballa.

Ah, les belles estrofes inspirades per aquest deliciós capvespre!... La ploma corre curosament damunt la blanca pàgina... De prompte, a baix, al carrer, s'atura un piano de manubri. L'organiller dóna un cop d'ull a les finestres. Totes són closes!... Però, calla, no,... n'hi hà una d'oberta. I dessota mateix de la cambra del Poeta es posa a tocar frenèticament.

Adéu musa!... Adéu inspiració divinal!... Adéusiau estrofes admirables!... I vinguen *valeses brunes*, i *tangos*, i *matchichas*; i vinguen «Castes Susanes» i «Viudes alegres!».

El Poeta, impossibilitat d'escriure ni un sol vers, deixa la ploma, surt a la finestra i tira dèu cèntims. L'organiller els cull i, impertorbable, da-li que da-li a la maneta: altre cop valsos, i schotis, i cançons acanallades.

El Poeta, aleshores, desesperat, surt altra vegada i fa signes de súplica a l'organiller.

—Què vol?—pregunta, tranquilament, aquest.

—Que ja n'hi hà prou!... Que feu el favor de retirar-vos!...—

Aleshores, l'organiller, soperb, tocat de l'amor propi i segur del séu dret, replica:

—Dispensi, senyor... Per dèu cèntims li tocaré una altra tocada. Però, per a anar-me'n... se'n farà, l'últim, una pesseta.

EL BARBER

—Ah, somni daurat!—me deia jo.—Trobar un barber que no parli; ésser afeitat per ell, i després morir!

No havia encara pronunciat aquestes paraules, quan vetaquí que una idea va assaltar-me. Lo mateix que una flamarada m'illumina el cervell.

Jo havia vist representar en un teatre dels arrabals un dra-

ELECCIONS MUNICIPALS

Candidats de la Lliga Regionalista

Santiago de Riba i d'Espanya
DISTRICTE II

J. Bofill i Matas
DISTRICTE III

Puig i Alfonso
DISTRICTE III

G. Busquets i Vautravers
DISTRICTE IV

C. de Fortuny i Miralles
DISTRICTE IV

E. Segura i Morató
DISTRICTE V

R. Almirall i Trius
DISTRICTE VI

S. Andreu i Barber
DISTRICTE VI

P. Macià i Reuet
DISTRICTE VII

J. O. Rafel i Margeneda
DISTRICTE VII

J. M. Bassols i Iglesias
DISTRICTE VIII

J. Rita i León
DISTRICTE VIII

J. Cararach i Mauri
DISTRICTE IX

món antic, que's titula *Lázaro el mudo, o el pastor de Florencia*, obra en la qual un personatge fa veure que és mut durant cinc llargues jornades, palpitanants d'interès i d'emoció.

Per què no podia engiponar-m'ho jo de la mateixa manera?

Jo que sí que entro al primer cafè que'm surt al pas. Demano un bock i *recado d'escriure*; i amb un full de paper confecciono un cartellet que diu, poc més o menys: «Sóc sord i mut. Talleu-me els cabells i afeiteu-me. Renteu-me el cap amb Quina Xampú». I em fico decidit a la barberia.

El barber, disposat a servir-me tot seguit, me signa que segui a la cadira. Jo, aleshores, li allargo el cartellet. Després de llegir-lo, la seva cara va esclatar tota de joia. I veig que agafa un llàpiz i es posa a escriure alguns mots dessota dels meus.

Amb els ulls esverats vaig llegir:

«Sord i mut?... Quina casualitat, home, jo també!... Me n'alegro perquè, així, tindrem ocasió de xerrar una estona».

J. DEPAQUIT

GLOSARI

ELS BRAUS S'ACABEN

Als que'ns preocupem del pei vindre de la nostra ben-volguda Espanya ens claven, de tant en tant, cada punyalada al cor, que vivim per un voler de Déu.

No'n teniem prou amb el trastorn de la retirada dels dos puntals i emperadors del toreig, el gran Bombita i el gran Machaco!... Encara teniem llàgrimes als ulls de les que vàrem plorar l'altra tarde, i ja'ns donen una altra beguda. Tal com se van posant les coses, si no'ns hi posem tots plegats, aviat s'acabaràn els toros per falta d'això, de toros.

Fins ara, els aficionats, ens acontentavem amb tres hierbas, i fins, ben mirat, amb dues i mitja. Amb tal de que hi hagués corrida, no'ns venta de mitja hierba. Encara que lo que toregessin fossin vedells eiaits del niu; siga com vulga portaven banyes i s'hi podia pendre mal, i com que als toros s'hi và per això, per veure com hi prenen mal, ens consolavem veient el perill que corrien... els altres.

Però això s'acaba. S'ha augmentat tant l'afició a les corregudes, que sembla que'ls ganaderos se veuen tant compromesos, quan els demanen bestiar, que han de córrer a l'escorçador, per a sortir del pas, amb els subjectes que portaven a matar. I això no està bé ni està ben vist. A un animal d'escorçador sempre li mancarà noblesa i li sobrarà experiència; un animal d'escorçador és pel carnicer i no pel poble; un bou així es ven a terces, però no se li encarrega un acte de tantíssima transcendència, com el presentar-se a la plaça.

El bou d'abans, o siga el quaternari, era un animal

salvatge—i que'ns perdonin l'expressió,—pasturava on li venia bé; tenia família allà on volia, i amb la vaca dels seus somnis; el bosc era séu, lo mateix que'l prat, i gaudia honradament de totes les prerrogatives i de tot l'escalafón que li havia destinat la nostra mare Naturalesa. El séu bou, a l'edat de pedra, tenia quasi tantes ventatges com avui ésser regidor. Cor què vols?, vedell, què desitges?, per tot arreu li era patria. Però vetaquí que això de l'home, la bestia més egoïsta que eixí de l'arca de Noé, a l'inventar aquesta bestiesa que'n diuen el Sant Treball, va volguer-ne fer partícipe a tots els animals que tenia més aprop, i va junyir el bou a l'arada, i li va dir: «Apa, Mustela, ja se t'ha acabat el bon viure».

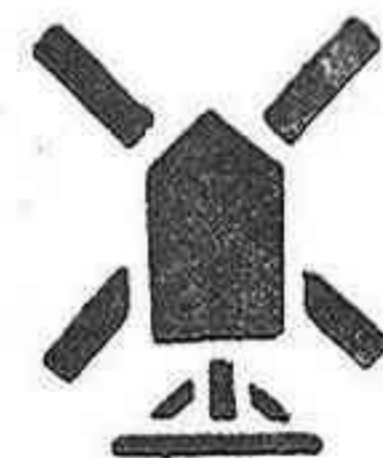
El brau que llaura ja no és un brau. És un bou, i encara amb prou feines. Tractaren de dignificar-lo, dient-li que era un hèroe anònim, i que res ennobleix tant la bestia com el compliment del deure; li donaren a entendre que no hi havia res tant honorable com això de guanyar-se el pa amb la suor del séu cuiro; que per tenir dret a la vida s'ha d'anar sempre aparellat i arrocegant una carreta; que'l bou de bosc és un dropo i el d'arada és un bon exemple. El cas és que, amb bones paraules, de lliure el varen fer esclau, i que'l séu amic, l'home, va burlar-se de les seves banyes, que és la cosa més respectable que ha eixit de tota intel·ligència.

Per sort, varen venir les corrides, i el bou va tornar a ésser brau; tornant-se a reivindicar, a ésser lliure, a ésser lo que era i conquerir els drets de toro, i avui el veiem dignificat.

Compteu, dones, si seria trist que tornessin a recular al trist estat del Sant Treball.

Què'ns quedaria, en aquesta Espanya?

XARAU

TELÓ ENLAIRE

PRINCIPAL.—*Tenorio musical*, gatada de gran broma, original del celebrat autor Melitón González; ha fet el gasto durant la setmana, proporcionant als actors Santpere, Aymerich i companyia, grandiosos èxits de rialles.

— Pròximament, *El pare postís*, un acte; i *El cafè del recó*, tres actes; amb decorat exprofés dels reputats escenògrafs Moragas, Alarma i Vilomara.

ROMEA.—Han començat els ensaigs d'un obra poemàtica, *La princesa cautiva*, original d'Humbert Rivas, amb il·lustracions musicals del compositor Granados.

TÍVOLI.—Ahir, debut de Mr. Hartman, amb la seva col·lecció de 32 goços comedians, que executen meravelles. I demà primera sortida de les germanes Melillo, cinc senyorettes acròbates contorsionistes.

NOVEDADES.—Després de la representació de *Spettri*, que valgué una formidable ovació al gran Zacconi, ha interpre-

ELECCIONS MUNICIPALS

Candidats del Partit Reformista

E. Bernaldo Quirós
DISTRICTE II

S. Casadesús Puigbó
DISTRICTE II

E. de Palma Pastor
DISTRICTE III

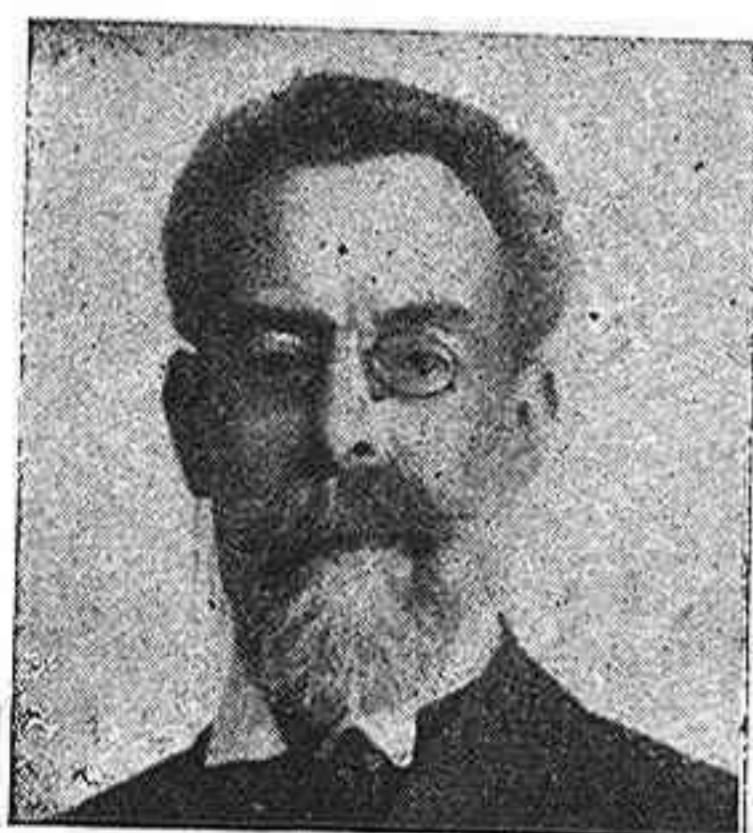
M. Jacas Martí
DISTRICTE III

I. García del Corral
DISTRICTE IV

J. Calvo Martínez
DISTRICTE IV

E. Corominas Cornell
DISTRICTE V

I. Bassas Lladós
DISTRICTE VI

M. Fiter Dasca
DISTRICTE VI

Ll. Companys Jover
DISTRICTE VII

R. Manaut Agustí
DISTRICTE VII

J. Pujol Vivé
DISTRICTE VIII

R. Rodríguez Ruiz
DISTRICTE VIII

J. Guinart Llos
DISTRICTE IX

ELECCIONS MUNICIPALS

Candidats del Partit de U. F. N. R.

C. Roure i Bofill
DISTRICTE

J. Millet i Pagès
DISTRICTE II

J. Quer i Clapés
DISTRICTE II

F. Alamán i Carví
DISTRICTE III

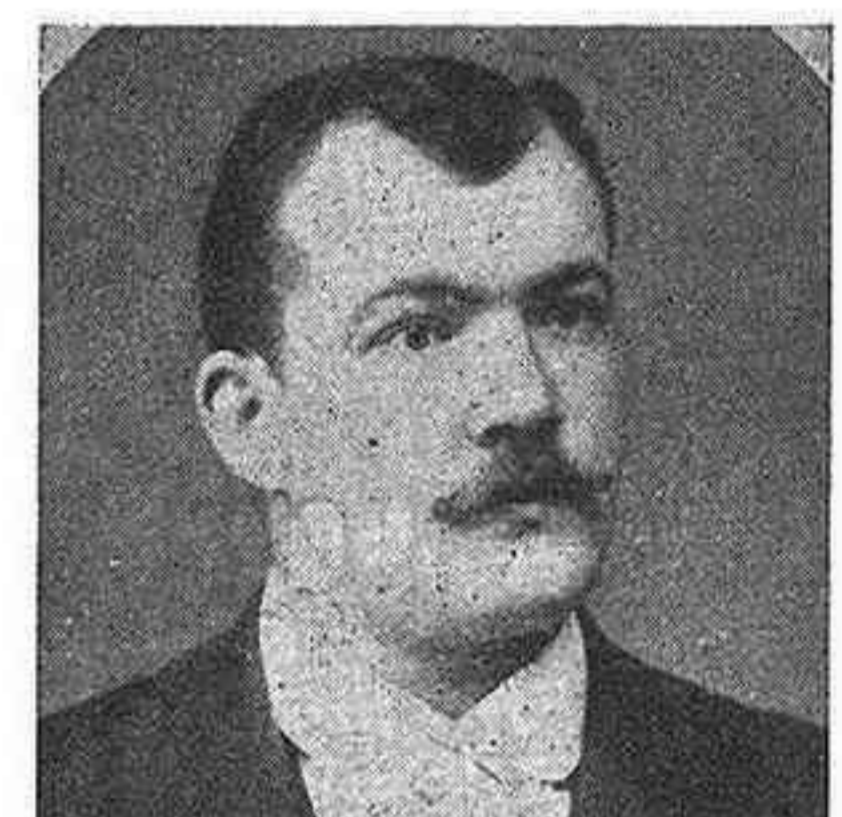
Tarragó i Casas
DISTRICTE III

C. Casagrán i Durán
DISTRICTE IV

Ll. G. Clot i Junoy
DISTRICTE IV

Teodor Planas i Llavall
DISTRICTE V

R. Campalans i Puig
DISTRICTE VI

E. Vila i Marieges
DISTRICTE VI

P. Balañà i Espinós
DISTRICTE VII

B. Tona i Xibertà
DISTRICTE VII

Pompeu Fabra i Poch
DISTRICTE VIII

F. Layret i Foix
DISTRICTE VIII

M. Serrat i Puigbò
DISTRICTE IX

J. Enguix
DISTRICTE X

tat aquest inimitable artista *Il diavolo*, *La morte civile* i *Otello*.

Aqueixes dugues darreres obres, i les respectives interpretacions que en Zacconi hi dona són massa conegudes per a que'ns entrem en descriure-les. *Il diavolo* és una comedia moderna de F. Molnar, obra fina, d'un atreviment que arriba a la temeritat, i molt ben construïda. Els tipus, sobretot el del protagonista, excel·lentment jogat pel gran actor, queden molt ben dibuixats i són, psicològicament, perfectes.

— Avui, divendres, debut de l'eminent actriu castellana Rosari Pino, amb repertori d'en Benavente; funcions que seran de despedida al públic barceloní.

— I molt aviat tornarà a obrir les portes amb una notable companyia de zarçuela castellana, dirigida pel celebrat mestre Vives.

ESPAÑOL.—En vista de l'escassa concurrència que hi assistia, va tancar les portes, deixant a dintre un grapat d'il·lusions de traductors i d'artistes.

Pobret, si que ha plegat *Dorela!*

CÓMICO.—Una companyia escaducera, davant la qual hi figuren els prestigiosos noms de l'Enric Giménez i l'Enric Guibert, s'ha fet aplaudir amb l'interpretació del clàssic *Don Juan Tenorio*.

APOLO.—Per a d'aquí pocs dies s'anuncia l'estrena d'una obra nova del senyor Fola: *El pan de piedra*.

— Demà va la primera de *Ladrón invencible*, drama detectivista.

NOTES D'ART

SALÓ PARES.—S'han inaugurat les exposicions de la temporada de tardor en aquest magnífic establiment, amb una d'aigua-forts, d'en Rafel Estrany.

De les obres que exposa aquest artista n'hi ha ben poques que no tinguin un gran valor. Acusen totes elles una destresa, en el procediment, poques vegades superada. Estàn fetes amb fermesa i simplicitat, i produeixen una gran impressió. Sense arribar a assolir una correcció de dibuix esmerada, devenen fortament emocionants, perquè les llums són repartides i equilibrades amb justesa i art. Hi ha taques de clar i obscur difinitives, així com algunes figures plenes d'una vaguetat poètica mereixedora de tots els elogis.

Moltes, quasi totes les aigua-forts exposades, ostenten el simpàtic lletreret de *venut*.

Gracies a Déu que'ls compradors comencen a fer justícia al mèrit.

Notes sportives

FOOT-BALL

Dissabte i diumenge passats varen celebrar-se els dos partits que amb tanta expectació s'esperaven, entre'l «Madrid» i el «Barcelona». Una lluita, encara que siga de *foot-ball*, entre «Madrid»

i «Barcelona» és capaç d'aixeribir a un mort. Per això el camp del nostre club campió estava de gom a gom.

En el *team* del «Madrid» hi figuraven alguns noms terriblement futbolístics, com els de Machinbarrena, Wiskestfad, Bourbon i Beonza, que per sí sols inspiren païra. Això i la mateixa temença de veure'ns humil·liats per l'art de la cossa madrilenya, feia esperar el partit amb un agre-dolç especial.

El primer dia el nostre club *alineà* els jugadors de les festes. El *team*, per això, ens inspirava un xic de rezel, per haver-se constituït de poc amb elements que no estaven fets a lluitar de companys, encara no *soldats* per una disciplina de conjunt ni per l'entusiasme d'una història de victòries.

Vegerem començar el *match* amb pell de gallina, i dirigirem fervents recomanacions a Sant Jordi.

Però als cinc minuts de lluita, la pilota ja havia traspasat la porta d'en Carcer, que representava la *Puerta del Sol*.

La nostra línia d'atac, formada per cinc minyons aixेरits, que no tenen mandra ni espines als peus, comença a inspirar-nos confiança. En canvi, la del «Madrid», malgrat ésser impetuosa, no té la punteria prou fina i pega uns *shoots* sevillans que'ns eixamplen el cor. En Machinbarrena fa coses precioses, que no treuen de cap *apuro*, perquè no hi ha qui sàpiga aprofitar-se'n, i l'ex-nostre Rotzisky, acostumat a eixir victoriós, se multiplica que és un gust. La *Puerta del Sol* és franquejada per segona volta per la pilota que envia altre cop en Carlier, i—Viva Déu!.. Desperta ferro!...—des d'aleshores ens vegerem salvats.

Però mai hauríem dit que la derrota dels madrilenys fos tant formidable. Estaven visiblement acovardits, i al final els nostres s'havien apuntat set *goals* contra zero.

Aqueix resultat superava a totes les esperances, i els bons espectadors barcelonins estaven radiants d'entusiasme.

Els del «Madrid» desenrotllaren un joc un poc antiquat i forsa dur. L'Halck, que és un xicot de molta paciència, amoïnà, arribà a grapejar a un madrileny, el qual, empenedit i reconeixent els propis excessos, li allargà la mà. Visca l'*hidalgua* castellana!... En Beonza també jogava amb una *violència* estemoridora, i de tant revolcar-se per terra pareixia de terrica.

Els nostres tots se portaren com uns homes. La línia de davanter, excel·lent. Cal esmentar primer en Carlier. Mai el club «Barcelona» donarà prou mercès a la província per haver-li deparat semblant davanter. Nosaltres, el primer cop que'l vegerem jugar, vàrem predir lo que seria, i rebérem per resposta un somriure de dubte dels companys sportífers. Es llest, té vista i intenció; s'escapa amb furia i no li fa por res. En Wellace (P.) i l'Allack, magnífics; aquest darrer fent centrades inversemblables. L'Alcántara, un poc encongít i amb por de trencadica davant les empentes dels madrilenys. En Morales molt decidit i lleuger, però no subjecta les pilotes, i com li reboten lluny dels peus, abans no les ha recollides, dona temps a que'l marquin. Dels altres cal citar en Greenwell, el mestre astut de sempre; en Peris fent prodigis d'habilitat i resistència, i en Pomés, també, superant-se. Les defenses, Wellace (P.) i Brussendorff, molt serenes i oportunes. D'en Reñé cal dir que tots els àngels l'ajudaren i tingué un dia gloriós.

***

El partit del diumenge era esperat amb més expectació que l'altre. Tothom se creia que'ls madrilenys venjaríen son honor. No fou així, i això que'l *team* que presenta el «Barcelona», ademés d'ésser fluixet, jogava cap-per-avall; això és, les defenses Brussendorff i Wellace (C.) ocupaven el lloc dels davanterers. S'ignora si per cortesia, o perquè realment estessin mancats de davanterers, Carlier, Morales, Allack i Wellace (P.) foren substituïts. Els del «Madrid», al veure uns enemics que ni l'ombra eren del dia anterior, varen sentir-se animosos. Atacaren de ferm, però el tret els hi va eixir per la culata. Com el jorn anterior, no lograren ni un tanto. Els nostres ne feren un, entrant per l'Alcántara. El porter del «Madrid» se rehabilità parant molt i molt bé. Ja fosc, negra nit; una furiosa envestida dels madrilenys

ELECCIONS MUNICIPALS

Candidats del Partit Radical

J. José Rocha García
DISTRICTE I

A. Cuadrench Ferrer
DISTRICTE II

P. Cercós Palau
DISTRICTE II

Ll. Pahissa Tomás
DISTRICTE III

A. García Inglada
DISTRICTE IV

J. Polo Otín
DISTRICTE IV

Lluís Figuerola Marià
DISTRICTE V

J. Vila Moliné
DISTRICTE V

L. Mesa Aventín
DISTRICTE VI

D. Bley Crusellas
DISTRICTE VI

M. Vega March
DISTRICTE VII

J. Colominas Maseras
DISTRICTE VII

J. María Lasarte
DISTRICTE VIII

J. Fusté Solé
DISTRICTE VIII

J. Ullé Altmir
DISTRICTE IX

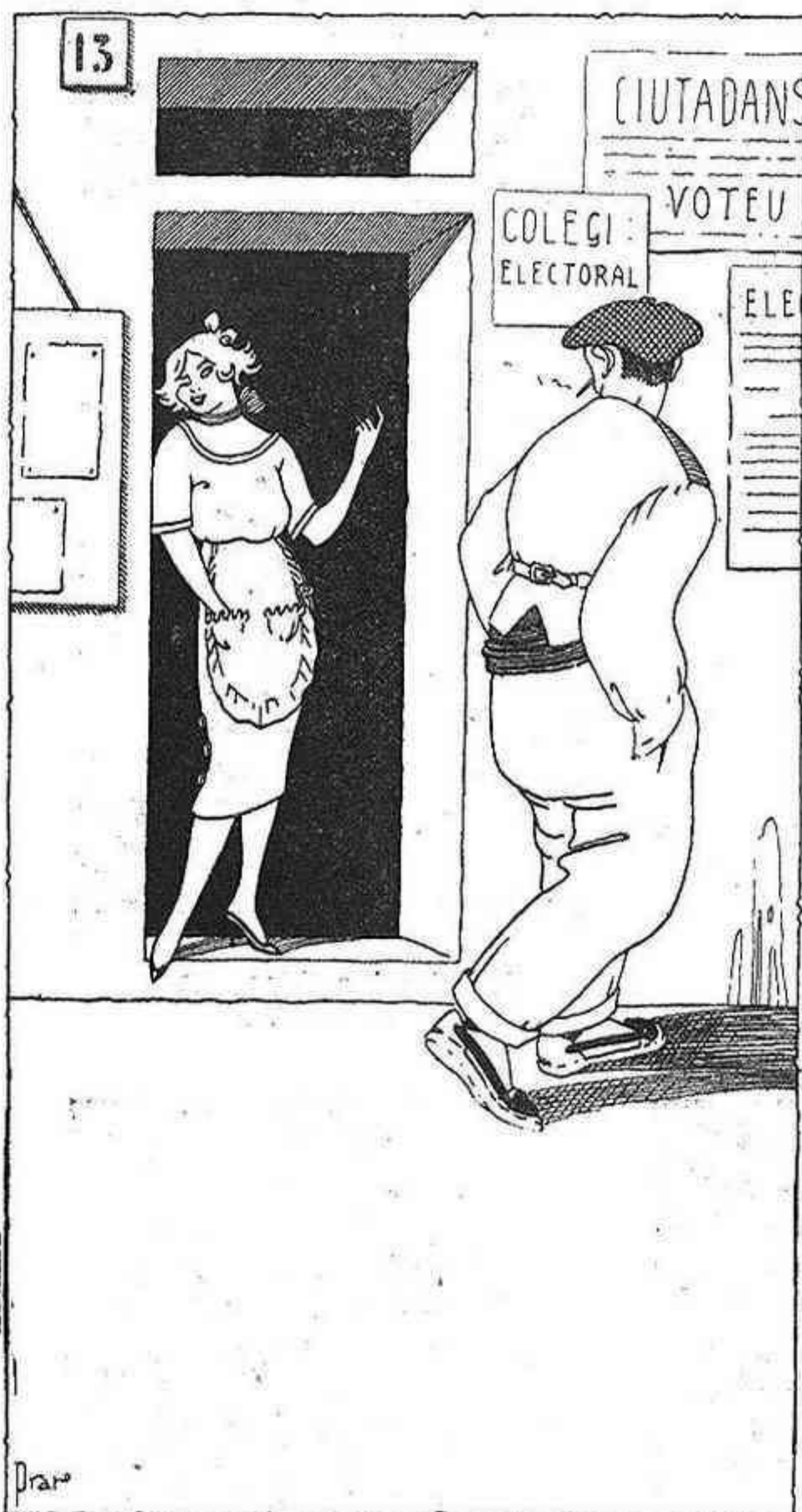

J. Dessy Martos
DISTRICTE X

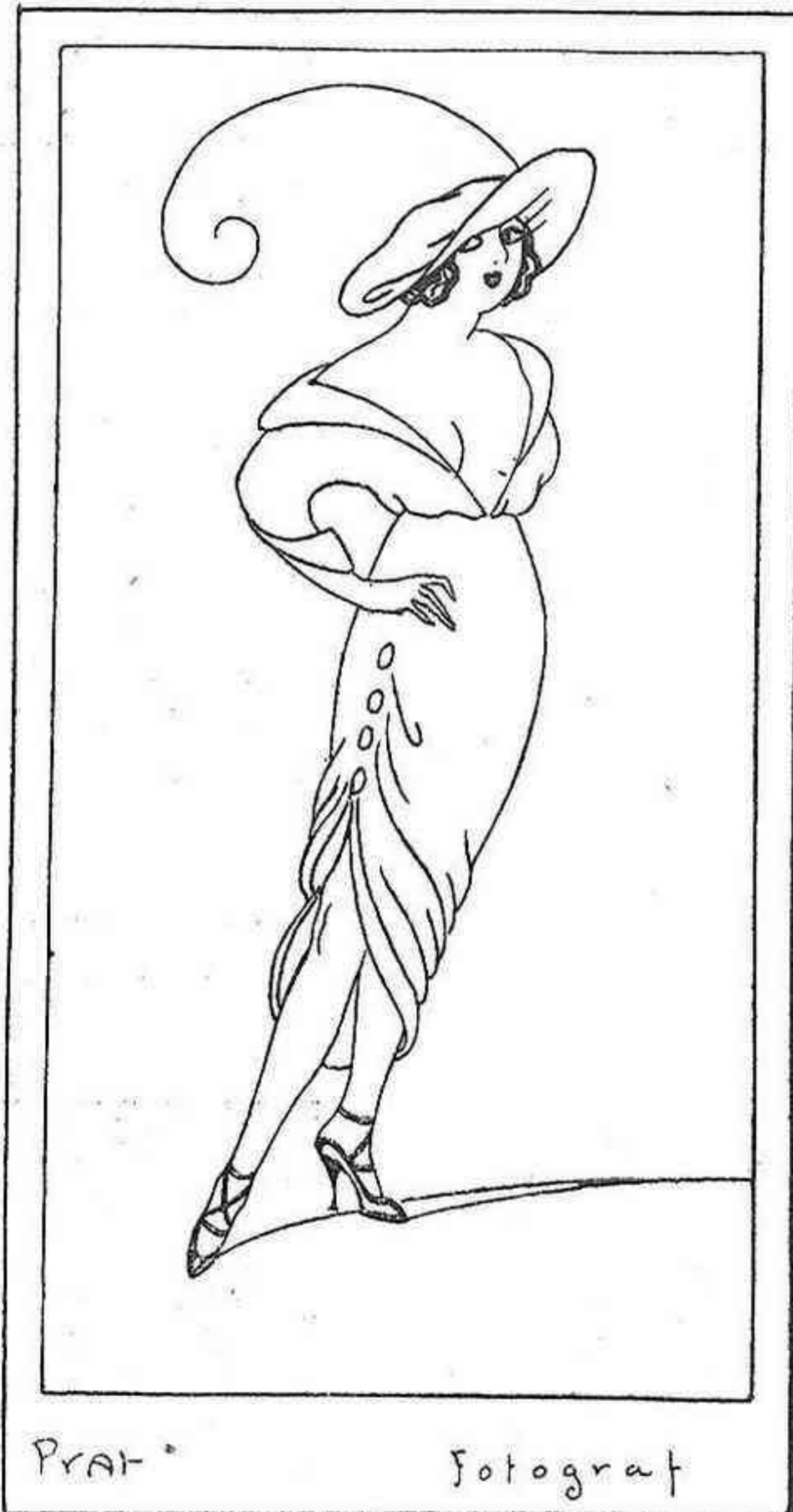
UNICA MANERA DE «REANIMAR» EL COS ELECTORAL

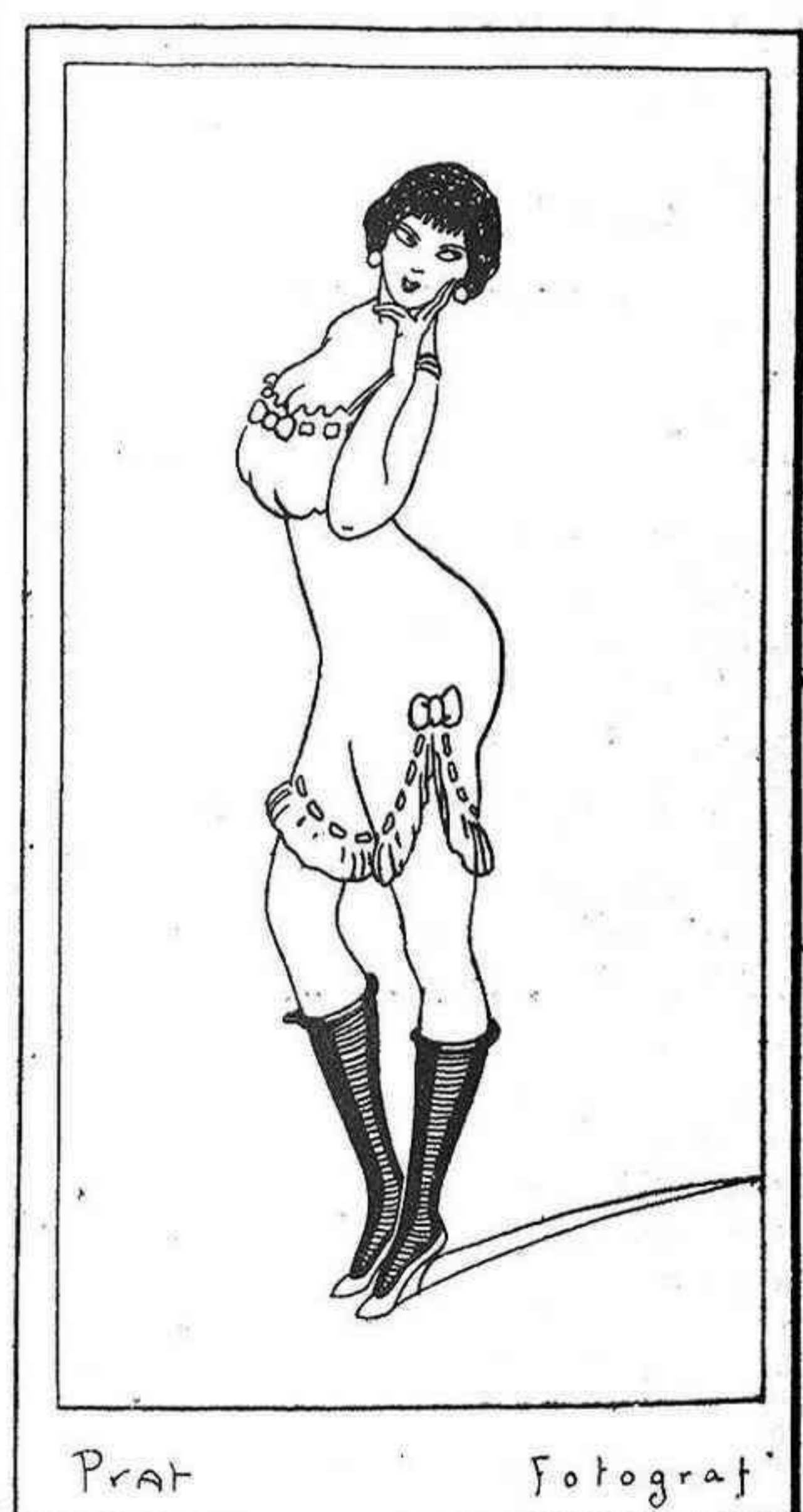
— Voto per la senyora presidenta.

— Pst!... maco! .. Vols venir a votar?

Dues candidates que, segurament, obtindrien una nodrida votació.

portà la pilota als nassos d'en Reñé, que's tirà a terra. Fou allò una barreja mai vista; durant un minut, que semblà un segle, vint peus del «Madrid», que's jogaven el tot pel tot, cocejaven contra l'apurat Reñé, que manotejava com un gat herdic. Els nostres també hi acudiren apressadament, augmentant el pilot de carn humana davant la porta nostra. L'empat resultava evident i ja'l donaven per descomptat, quan una cossa d'un blaugrana aixecà un bruel de victòria entre la multitud, que's llençà al camp, abraçant al nostre porter. Després se l'emportaren en triomf, seguits de centenars d'espectadors delirants.

El «Madrid» se n'entornava amb una formidable lliçó, sense haver conseguit ni un tanto, malgrat obtenir excel·lents jugadors en el seu *team*.

El «Barcelona» pot apuntar-se un gloriós començament de temporada.

En Pomés, Castejón i Barba, i el mateix *Padre*, se portaren com uns valents, i tots els elogis són pocs per a la seva tasca.

No sabem lo que diràn a Madrid, al saber aquesta altra derrota dels seus millors futbol·lístics, inferida pels nostres de segona fila; però nosaltres creiem formalment que, d'aquesta feta, podem despedir-nos de les Mancomunitats.

ESQUELLOTS

L'apendicitis!...

Heus-aquí la malura de moda.

La neurastènia, que va tenir el seu període de lluïment en la patologia, comença a cedir el lloc a l'*apendicitis*.

Aquesta malaltia, desconeguda dels nostres avis, avui ja és tant vulgar i corrent com les olles de ferro esmaltat, de les quals se sospita que poden contribuir, en gran proporció, a l'expansió de l'*apendicitis*.

D'aquest mateix parer són tots els fabricants de bateria de cuina d'alumini.

***

Però els metges, que sort que n'hi hagin i sort que no'ls tinguem de menester, han fet un altre descobriment relacionat amb la susdita infecció de moda.

Segons un periòdic medical, resulta que aquesta malaltia ataca amb preferència als que s'abstenen del vi.

L'ALTERNATIVA

— Aquí tens els trastos, i ten compte, eh, que en aquesta plaça hi hà hule i bronca tot sovint.

CANDIDAT MODEL

—Còm?... Dues mil pessetes te costa l'elecció?
Però si ahir mateix anaves per aquí demanant
la pela...

—Precisament!... Així és com les he recollides.

Si fos així raí! El remei no hauríem d'anar a cercar-lo a les farmacies.

Però... I si aquesta observació, en lloc d'un metge, l'hagués feta un taverner?...

Aleshores, bevent fort,
hi hà el perill de que t'irritis,
i, amb tot i anar mig de tort,
no't lliuris d'apendicitis.

HA mort un discutit artista, en Darío de Regoyos.
Era un sincer i un ingenuu.

L'Ajuntament, el mateix dia de la defunció, li va enviar l'import d'uns quadros seus adquirits ja feia temps; tres cents duros per a ajudar-lo a viure... a l'hora de la mort.

Amb lo qual, l'Ajuntament ha demostrat ésser més *sincer* i més *ingenuu*, encara, que'l plorat artista.

LEGIM:

«Els *jóvenes conservadores* preparen un llibre que serà una biografia d'en La Cierva».

Biografia o necrologia?

EL Sant Pere va menaçar amb l'excomunió a un capellà francès que volia presentar candidatura per a diputat.

No's mostraria tant sever Pius X, si es tractés d'un mossèn que fos candidat a regidor per Barcelona.

Perque creuria que aquest
és un càrrec d'importancia
que a Sant Pere pot donar
la meitat de la ganancia.

SEGONS comunicació del cònsol d'Anglaterra a l'arcalde, el dia dotze arriba al nostre port, procedent de Palma, una esquadra composta de tretze vaixells.

Tretze màquines de guerra, plenes d'anglesos, segons en la forma que's presentessin, podrien causar-nos més estupefacció de la que'ns causaria veure passejar al comte de Santa María Mare-de-déu de Pomés de bracet amb la Raquel Meller.

Ara, venint en sò de pau i bona amistat, com vénen aquests rígids anglesos...

Diga-ls-hi que vinguin
que aquí els esperem,
que amb les seves fatxes
ens divertirem.

UN dels homes més feliços — pot-ser el més feliç — dissabte passat, a Espanya, era el senyor Francos Rodríguez.

I no n'hi havia per a menys.

Això de poguer-se'n anar de Barcelona!

S'ha de fer una emissió de vinticinque concejals i son més de cent els candidats que's presenten per treballar desinteressadament a favor de Barcelona.

L'èxit no pot ésser més complert.

Succeeix, amb això de les regidoríes, com amb els emprèstits i emissions que patrocina l'Associació de Banquers de Barcelona.

Se cobreixen quatre o cinc vegades i, després, naturalment, ha de venir el prorrataix.

Se'n demanen vinticinque,
¿se'n presenten cent i tants?
Toca un quart de regidor
a cada un dels presentats.

JA tenim arcalde.

Don Joaquim Sagnier.

Benvingut, i bona sort en el maneig de la perillosa vara.

Un diari, en alabança del nou batlle, diu que és un senyor que no té mai fret, ni al pic de l'hivern.

Aviat no ho podrà dir així.

Que fiqui el cap a dins de la Caixa municipal,... ja veurà quina fredor!

UNA festa important i seriosa, tal com calfa, resultà l'acte de descobrir la làpida commemorativa en la casa on va morir l'eminent pianista Malats; acte que tingué lloc dissabte passat al matí.

Una compacta multitud, composta de representacions de tota mena d'entitats culturals i d'entusiastes admiradors del plorat mestre, s'aplegà a la Plaça de Tetuàn i es dirigí a la casa indicada, on tingué lloc la cerimònia de descobrir-se la làpida i es feren els parlaments de rúbrica.

Un senzill homenatge, però ben digne i ben merescut, a la bona memoria d'aquell gran virtuós pianístic que's digué Joaquim Malats.

SABEN quants regidors foren proclamats per l'article 29, en tota la província de Barcelona? Seixanta nou.

No han pogut arribar a setanta.

N'hi hà trenta tres de diferents partits i trenta sis de conservadors, que fan els seixanta nou.

Aquest nombre, al senyor Governador, li va semblar molt petit.

A nosaltres ens sembla massa gros.

Tot es qüestió de punts de vista.

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

EL LIBRO DEL DIA

ACABA DE PUBLICARSE

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque enciclopedia de la vida práctica para 1914

::

Más de 500 páginas de texto, 450 grabados intercalados

EL AÑO EN LA MANO ES UN LIBRO INDISPENSABLE A TODOS

REGALA A LOS COMPRADORES UNA PARTICIPACIÓN A UN BILLETE ENTERO DE LA **LOTERÍA DE NAVIDAD**

PRECIOS

Edición económica: 1'50 pesetas :: Edición de lujo con tapas oro y color: 2 pesetas

SANTIAGO RUSIÑOL

L'ILLA
—DELA—
CALMA

Un tomo: UNA pesseta

COLECCIÓN DIAMANTE
Tomo 117

Devocionario
poético

Pesetas: : : : 0'50

QUEVEDO

Su prosa más festiva.

Sus versos más chistosos

UNA peseta

Rovira i Virgili

Novíssima

Ortografia Catalana

Vocabulari Ortogràfic

Pessetes: : : : 1'50

DICCIONARI
CATALÀ-CASTELLÀ
&
CASTELLÀ-CATALÀ

UN TOMO D'UNES 900 PLANES IMPRÈS SOBRE UN PAPER PRIM I INTRANSPARENT, TAMANY DE 11'50 PER 18'50, REL·LIGAT AMB PEGAMOÏD

COMPOST EN PRESENCIA DELS DICCIONARIS PUBLICATS FINS AL DIA I DE LES PRINCIPALS OBRES LITERARIES I FILOLÒGIQUES CATALANES, ESPECIALMENT LES D'EN POMPEU FABRA, I ENRIQUIT AMB ALGUNS MILERS DE MOTS QUE ENCARA NO S'HAVIEN CATALOGAT, PER A. ROVIRA I VIRGILI

PREU: 10 PESSETES

AVIAT

L'Esquella de la Torratxa

ALMANAC PER A 1914

PREGUEM ALS CORRESPONSALS FACIN LA DEMANDA

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútiu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

RENUNCIA SENSIBLE

Per culpa de les miserietes dels farsants electorers, Barcelona s'ha perdut un arcalde veritablement popular.